

POSTANOWIENIE

31 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 31 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. S. i K.1 S.1
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 19 maja 2022 r., I ACa 1138/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 25 maja 2022 r., II USK 582/21).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu,” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, przy czym w granicach zaskarżenia bierze jednak pod rozwagę nieważność postępowania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 19 maja 2022 r. pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W ocenie skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które zawierają się w następujących pytaniach:

1) Czy wykładnia umowy o kredyt denominowany, którego kwota została wyrażona w walucie obcej, zabezpieczenie zostało wyrażone w walucie obcej, zaś wybór waluty spłaty został pozostawiony konsumentowi, dokonana przez sąd zgodnie z dyrektywą art. 65 k.c., może prowadzić do zmiany waluty kredytu na walutę polską, pomimo tego, że umowa ta określa nominalnie walutę kredytu zgodnie z art. 69 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej jako: „Prawo bankowe”), a w konsekwencji ustalenie, czy o walucie kredytu powiązanego z kursem waluty obcej decyduje waluta nominalnie wskazana w treści umowy kredytu, czy waluta, w jakiej zgodnie z decyzją konsumenta realizowane są przepływy pieniężne (w jakiej spełniane są świadczenia)?;

2) Czy umowa kredytu denominowanego w CHF, co do której sąd orzekający ustalił, że wskutek eliminacji z jej treści postanowień uznanych za klauzule abuzywne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., jest nieważna, może być z tej samej przyczyny uznana za bezzwzględnie nieważną z uwagi na jej sprzeczność z art. 69 Prawa bankowego oraz z zasadami współżycia społecznego, na mocy art. 58 § 2 k.c., a jeżeli tak to czy z uwagi na pewność obrotu prawnego, mając na względzie rozbieżność w orzecznictwie w zakresie mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia sądowego (art. 365 § 1 k.p.c.), uzasadnienie wyroku powinno w sposób szczegółowy i jednoznaczny wskazywać podstawę prawną dokonania ustalenia nieważności umowy?

Przyczyna uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólnejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002,

Nr 12, poz. 151; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Ponadto zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny dający się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08).

Wskazać także należy, że zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (zob. postanowienie SN z 11 września 2014 r., V CSK 66/14).

Zagadnienie to jednocześnie musi być oparte na stanie faktycznym i prawnym sprawy, w której wniesiono skargę kasacyjną i być istotne także z punktu widzenia rozstrzygnięcia tej sprawy (zob. postanowienie SN z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07).

Analiza przedstawionych przez skarżącego problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestie stanowią istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarga pozwanego nie zawiera bowiem wystarczającej argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy dotyczące tych kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych.

Co do pierwszego z przedstawionych zagadnień prawnych, to stwierdzić należy, że zarówno jego ujęcie, jak i argumenty pozwanego zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazują, że zmierza on w istocie do podważenia ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, co w postępowaniu kasacyjnym jest wyłączone ze względu na związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia - art. 398¹³ § 2 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 4 października 2018 r., II CSK 233/18). Przedstawione zagadnienie w istocie ma zatem charakter pozorny

i stanowi próbę obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Jak ustalił Sąd Apelacyjny, wbrew twierdzeniom pozwanego, powodowie nie mieli możliwości dokonywania spłat rat kredytu w CHF od chwili zawarcia spornej umowy.

Także analiza drugiego z przedstawionych przez skarżącego problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszona kwestia stanowi istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany nie wykazał bowiem, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia jest konieczne dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy. Ponadto wskazywane zagadnienie było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. np. uchwały Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., III CZP 87/19, i z 28 kwietnia 2022 r., III CZP 40/22) a skarżący nie wykazał, że dotychczasowy dorobek orzecznictwa nie jest wystarczający do rozstrzygnięcia sformułowanego przezeń zagadnienia.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1964).

(r.g.)

[ał]

